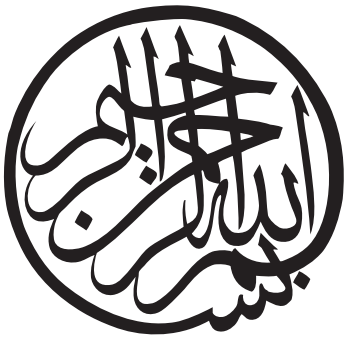
Islám a muslimové

MUSLIMSKÁ OBEC V PRAZE

Ve jménu Boha Milostivého, Smilovného

Syed R. Ali

Islám a muslimové

Muslimská obec v Praze
r. 2015

© Muslimská obec v Praze, 2015

ISBN 978-80-905731-3-0

Obsah

Předmluva	7
„Islám“ a „muslimové“ – definice a vysvětlení	9
Islám před Muhammadem (s)	15
Muslimové a islám v dnešní době	24
Rozšířené omyly	29
Islámské přesvědčení a praktiky	39
Shrnutí a závěr	43

Předmluva

Publikací o základech islámu sice existuje již celá řada, avšak tato brožura se snaží o odlišný přístup. Představuje islám jednoduchou formou otázek a odpovědí, ze kterých čtenáři bez předchozích informací o islámu mohou snadno získat prvotní přehled. Pokrývá pouze několik nejdůležitějších témat, která si nejvíce zaslouží pozornost západního nemuslima. Cílem je poskytnout určitý základ všem, kdo se chystají k četbě další literatury o islámu, a být výchozím bodem k pochopení této celosvětové víry a jejích následovníků, dá-li Bůh.

Nechť Alláh odmění šejcha Essama Eshaqa za pročtení a opravy rukopisu. Tato publikace je první v ediční řadě „Discover Islam“.

Syed R. Ali, Bahrajn, 1. 1. 1992

Toto vydání je přepracovanou verzí brožury, kterou Discover Islam vydal před patnácti lety. Dr. Linda Thayerová laskavě přispěla redakční úpravou.

Syed R. Ali, Bahrajn, 6. 6. 2007

Poznámka české redakce:
V této knize je Stvořitel označován slovem Bůh, proto je nutné hned na úvod poznamenat jednu zásadní věc: Bohem je zde míněn pouze Alláh, kromě Něhož není žádného jiného božstva. Pouze On je Věčný, On je Stvořitelem a Pánem vesmíru a všech světů a nic jiného nezaslouží uctívání kromě Něho. Alláh je vlastní jméno jediného Boha. Tato poznámka je důležitá především proto, že pod slovem Bůh si různí lidé a různá náboženství mohou představovat celou řadu věcí, které také uctívají (např. člověka, Slunce, zvíře, oheň, sochy apod.).

Když muslimové mluví nebo píší o proroku Muhammadovi, uvádějí za jeho jménem krátkou modlitbu (jako výraz úcty a chvály) ve znění „salla lláhu alajhi wa sallam“, v překladu „Nechť ho Alláh pochválí a dá mu mír“. V textu této knihy ji uvádíme ve zkratce jako (s). U ostatních proroků a poslů se uvádí „mír s ním“ (alajhi salám), což v publikaci rovněž přepisujeme jako (s).

I když v textu píšeme „Alláh praví“ nebo „Korán říká“ a za dvojtečkou jsou slova překladu významu Koránu do češtiny, nejedná se o Korán, ale všude za „Alláh řekl“ by mělo být doplněno „ve významu“. Koránem můžeme nazvat pouze jeho originál, který je v arabštině.

„Islám“ a „muslimové“ definice a vysvětlení

Jaké je vaše náboženství?
Islám.

Kdo je to muslim?
Je to jakýkoliv člověk, kdekoliv na světě, který je odevzdaný jedinému pravému Bohu a vede život v souladu s učením posledního Božího proroka. Muslim je ten, kdo praktikuje islám.

Odkud pocházejí jména „islám“ a „muslim“?
Tato jména určil Bůh a najdeme je v Koránu, svaté knize islámu, která je konečným zjevením od Boha.

Náboženstvím jediným u Boha jest věru islám. (Korán 3:19)

A On nazval vás muslimy již dříve – i v tomto (poselství)… (Korán 22:78)

Lze islám nazývat také „mohamedánství“ a muslimy „mohamedány“?
Ne. Toto jsou nesprávné výrazy vytvořené nemuslimskými západními učenci podle vzoru Kristus – křesťan – křesťanství. Muslimové tyto výrazy odmítají, protože urážejí samotnou podstatu islámu. Muslimové Muhammada (nechť ho Bůh pochválí a ochrání) neuctívají, ale berou jako člověka, který byl prorokem a Božím poslem. Islám se také neomezuje jen na historického Muhammada (s),[1] ale sahá daleko hlouběji do minulosti. Uznává všechny dřívější Bohem po-

1/ Muslimové zmiňují po jméně všech proroků slova „nechť ho Bůh pochválí a ochrání“, jako výraz úcty a vděku. Vyslovují je většinou přímo v arabštině, kde zní „salla lláhu alajhi wa sallam“ nebo „alajhi salám“. V této publikaci budou používána ve zkratce jako „(s)“.

slané proroky, posly či rádce, kteří lidstvo vedli k Boží stezce.

Proč jste muslimy?
Protože islám je původním Božím náboženstvím, které existuje už od doby stvoření člověka. Za druhé je to přirozený způsob života: být muslimem znamená být v souladu s přirozeností. Za třetí je to jediný postoj člověka (náboženství), který bude Bohem přijat:

Kdo touží po jiném náboženství než po islámu, nebude to od něho přijato a v životě budoucím bude mezi těmi, kdož ztrátu utrpí. (Korán 3:85)

Vy, kteří věříte! Bojte se Boha bázní, jež Mu přísluší, a neumírejte jinak, než jako muslimové! (tj. odevzdaní Bohu) (Korán 3:102)

Na základě čeho to tvrdíte?
Vyplývá to z významu slov „islám“ a „muslim“.

Má slovo „islám“ nějaký význam?
Ano. Tyto arabské výrazy nejsou jen označením, ale samy o sobě nesou význam.

„Islám“ znamená úplné podřízení či odevzdání se jedinému pravému Bohu. Další významy slova jsou mír, bezpečí, prospívání a celistvost. Všechny tyto významy jsou navzájem propojeny. „Islám“ je tedy dosažení hlubokého naplnění na úrovni jednotlivce i celé společnosti skrze milující a úplné podřízení se Boží vůli.

„Muslim“ znamená ten, kdo je ve stavu podřízení Boží vůli. Můžeme tedy říct, že jakýkoliv člověk v kterékoliv části světa a jakémkoliv historickém období, který se podřizuje vůli jediného pravého Boha, je vlastně muslimem.

Co rozumíte „podřízením se vůli jediného pravého Boha“?
Znamená to přijmout jediného pravého Boha, stvořitele a živitele všech, za svého Pána a spasitele, neuctívat nikoho kromě Něho a vést život v souladu s Jeho vůlí, protože jedině On přikazuje a usměrňuje Své stvoření a určuje, co je pro ně dobré a co špatné.

Avšak není to podřízení v negativním slova smyslu; je to milující, ochotný a vědomý postoj, který je pro vlastní dobro. Nejsou to jen prázdná slova vyjadřující podřízenost autoritě, ale způsob života, ve kterém „podřízení“ prostupuje myšlenkami i činy a odráží se v praktickém životě.

Co myslíte „způsobem života“?
Znamená to každou činnost v životě člověka, od rána do večera, od narození po smrt, ať už ve všední každodennosti či při zvláštních příležitostech, na individuální či kolektivní a celospolečenské úrovni. Islámské pojetí „náboženství“ je tedy všezahrnujícím způsobem života a má mnohem širší význam, než jak se tento pojem obvykle chápe, protože jde daleko nad rámec pouze rituální a duchovní stránky života. I obyčejné světské záležitosti, pokud se vykonávají ve světle Božího vedení, dostávají duchovní rozměr.

Jeden z významů islámu je „mír“. V jakém smyslu?
Znamená to mír v nejširším významu – mír v duši, mír v srdci, mír se Stvořitelem, mír s ostatními lidmi a mír s dalšími stvořeními, vlastně s veškerým stvořením.

Pokud se podřízení Boží vůli nazývá islám, můžeme potom říci, že i jiní tvorové jsou „muslimy“?
Ano. Toto podřízení můžeme vidět na dvou úrovních:

1. Jedna úroveň je „automatické“ podřízení, kde není žádná svoboda volby. Veškeré stvoření (Slunce, Měsíc, oceán, rostliny, zvířata atd.) se podřizuje Bohem určeným zákonům – „přírodním zákonům“. Všichni jsou tedy „muslimy“. Například kámen vyhozený do vzduchu se nemůže rozhodnout zůstat nahoře či spadnout až po nějaké době. I lidé popírající Boží existenci podléhají Božím zákonům v biologických ohledech (např. tep, krevní tlak či další biologické systémy) a nemají jinou možnost než podřízení se Božím zákonům. Na této úrovni jsou tedy také „muslimy“.

2. Na další úrovni existuje v některých oblastech života svoboda volby (jako morální zákony, poslušnost Božím přikázáním), kterou mají lidské bytosti. Pokud se člověk rozhodne řídit se ve svém každodenním životě Božími zákony, jedná se o ochotné, vědomé a dobrovolné podřízení. Tím, jak se automatické a vědomé podřízení přirozeně doplňují, dosáhne člověk míru a souladu s vesmírem.

Jinými slovy je islám „přirozeným“ způsobem života a také nejjistějším prostředkem, jak dosáhnout souladu s přirozeným řádem, který vytvořil Bůh.

Korán říká:

Což si mohou přát jiné náboženství než náboženství Boží, když již se Jemu odevzdalo – chtě nechtě – vše, co na nebesích je i na zemi, a když vše se k Němu navrátí? (Korán 3:83)

Lze tvrdit, že děti jsou také muslimy?

V islámském pojetí je muslimem každé dítě, i to narozené do nemuslimské či ateistické rodiny, dokud nedosáhne věku samostatného úsudku, kdy je schopno volit mezi správnou a špatnou stezkou. Do té doby je ve stavu automatického podřízení, tedy je rovněž muslimem. Pokud zemře dříve, než dosáhne dospělosti, nebude se

zodpovídat ze svých činů a půjde rovnou do ráje. Prorok Muhammad (s) řekl:

Pero nezapisuje skutky třech: dítěte, dokud nedospěje, bezvědomého, dokud se neprobere, a nepříčetného, dokud se mu nevrátí zdravý rozum.

Není pravda, že každé dítě se rodí s „dědičným hříchem", jak věří většina moderních křesťanů?

Ne. Muslimové věří, že se děti rodí bez poskvrny hříchu. Hřích nedědí, protože hřích je něco, co jednotlivec nabývá v důsledku svých činů. Lze tvrdit, že i Bible odmítá pojetí „dědičného hříchu", protože je v rozporu s Ježíšovým (s) učením. V Bibli například stojí:

Duše, která hřeší, ta umře; syn nebude pykat za nepravost otcovu a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvůle zůstane na svévolníkovi. (Ezechiel 18:20)

Nýbrž každý zemře pro vlastní nepravost… (Jeremjáš 31:30)

A řekl: „Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského." (Matouš 18:3)

Ježíš však řekl: „Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské." (Matouš 19:14)

A co nemuslim, který přijme islám?

Přijetím islámu se člověk vlastně vrací ke svému původnímu náboženství a dostává se mu největšího Božího požehnání. Odpouštějící a milostivý Bůh mu odpustí veškeré minulé hříchy a chyby a takový člověk začíná život znovu s čistým štítem, jako znovuzrozený. Svatý Korán říká:

A těm, kdož jsou nevěřící, řekni, že přestanou-li, bude jim odpuštěno to, co se již stalo; (Korán 8:38)

Rci: „Služebníci moji, kteří jste se dopustili přestupků proti sobě samým, neztrácejte naději v milostivost Boží, vždyť Bůh věru odpouští viny všechny – On odpouštějící je i smilovný. (Korán 39:53)

A podle Prorokova (s) výroku:

Pokud člověk upřímně přijme islám, Bůh mu odpustí všechny jeho minulé hříchy a poté odměna za jeho dobré skutky bude deseti až sedmisetnásobná a špatný skutek bude zaznamenán tak, jak je, pokud ho Bůh neodpustí.

Bude mít nový muslim nižší postavení než člověk, který se narodil muslimským rodičům?

Ne. Nový muslim může být naopak lepší než mnozí „rodilí" muslimové. Islám učí, že žádný člověk není nadřazený jinému na základě svého rodového či etnického původu, kmene, národnosti, jazyka, barvy pleti, bohatství či pohlaví. Svatý Korán říká:

... Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější... (Korán 49:13)

Prorok Muhammad (s) řekl ve svém historickém kázání na rozloučenou:

Lidé! Věru váš Pán a živitel je Jeden a váš předek je jeden. Vy všichni pocházíte z Adama a Adam byl stvořen z hlíny. Arab není nadřazen jiným národům, a ten, kdo není Arab, není nadřazen Arabům, bílý člověk není nadřazen černému ani černý bílému, vyjma bohabojnosti. Vskutku nejvznešenější mezi vámi je ten, kdo je nejbohabojnější.

Islám před Muhammadem (s)

Kdo byl Muhammad (s)?
Muslimové věří, že byl prorokem a Božím poslem, posledním a konečným v dlouhé řadě proroků, jejichž prostřednictvím Bůh lidstvu zjevil Své vedení. Narodil se roku 570 n. l. do vznešené rodiny v arabském městě Mekce. Ve věku čtyřiceti let byl pověřen prorockým posláním, když začal dostávat Boží zjevení prostřednictvím anděla Gabriela. Zjevení pokračovala po následujících 22 let, dokud naposledy nevydechl v roce 632 n. l.

Muhammad (s) byl přímým potomkem proroka Abrahama (s) přes jeho prvorozeného syna Izmaela (s). Muhammadův příchod můžeme vidět jako naplnění biblického proroctví, že Bůh požehná Izmaelovi (s):

A pokud jde o Izmaela, vyslyšel jsem tě: Hle, požehnám mu a rozplodím a rozmnožím ho převelice; zplodí dvanáct knížat a učiním z něho veliký národ. (Genesis 17:20)

Vstaň, vezmi chlapce a pečuj o něj, já z něho učiním veliký národ." (Genesis 21:18)

Také je vyslyšením Abrahamovy (s) modlitby, jak zmiňuje Korán:

Pane náš, vyšli mezi obyvatele města tohoto posla ze středu jejich, aby jim sděloval znamení Tvá, naučil je Písmu a vědění a očistil je, vždyť Tys věru mocný i moudrý! (Korán 2:129)

Existoval islám před prorokem Muhammadem (s)?
Ano. Islám skutečně existoval před Muhammadem (s), to samé však nemůžeme říct o jiných prorocích či náboženských představitelích (např. před Kristem nebylo křesťanství, před Buddhou nebyl buddhismus).

Přestože výraz „islám" je obecně chápán a užíván k označení historicky uznávaného ná-

boženství, které se objevilo v době proroka Muhammada (s) v 7. století, Korán tento výraz užívá vždy ve funkčním smyslu bez ohledu na čas a místo.

Islám nezaložil Muhammad (s)?
Ne. Prorok Muhammad (s) nikdy netvrdil, že svému lidu přinesl nové náboženství. Korán naopak zdůrazňuje kontinuitu jediného původního náboženství:

On vám uzákonil jako náboženství to, co kdysi uložil Noemu – a to, co jsme vnukli tobě a co jsme uložili i Abrahamovi, Mojžíšovi a Ježíšovi: „Dodržujte náboženské úkony a nerozštěpujte se ohledně jich!“ (Korán 42:13)

Rci: „Uvěřili jsme v Boha i v to, co seslal nám a co seslal Abrahamovi, Ismaelovi, Izákovi, Jakubovi a kmenům, i v to, co bylo dáno Mojžíšovi a Ježíšovi a prorokům od Pána jejich. My nečiníme rozdíl mezi nimi a do vůle Jeho jsme odevzdáni.“ (Korán 3:84)

Znamená to, že islám byl náboženstvím všech Božích proroků?
Samozřejmě. Věříme, že všichni Boží proroci i jejich následovníci byli muslimy, protože uznávali, přijímali a podřizovali se vůli jediného pravého Boha. Svatý Korán říká:

Abraham nebyl ani židem, ani křesťanem, avšak byl hanífem odevzdaným do vůle Boží; (Korán 3:67)

Noe řekl svému lidu: *„...bylo mi přikázáno, abych byl jedním z těch, kdož do vůle Jeho se odevzdávají.“* (Korán 10:72)

Synové odpověděli Jakubovi: *„Budeme uctívat Boha tvého a Boha předků tvých, Abrahama, Ismaela a Izáka, jako Boha jediného a do vůle Jeho budeme odevzdáni.“* (Korán 2:133)

V evropských jazycích slovo „muslim“ označuje příslušníka historicky definované ná-

boženské komunity, která vznikla v době proroka Muhammada (s), avšak v Koránu se užívá v obecném smyslu.

Chcete říci, že Ježíšovým (s) náboženstvím byl také islám?

Ano, věříme, že jeho náboženstvím byl právě islám. Dokonce žádný muslim není muslimem, pokud nevěří v Ježíše Krista (s). Uvažme následující body:

1) Ježíšovým (s) náboženstvím nebylo ani „křesťanství", ani „judaismus". Byl etnickým Židem a ostatní Židy vyzýval k návratu k autentickému náboženství Abrahama a Mojžíše, ale nekázal judaismus v současném pojetí.

Nikdy netvrdil, že káže „křesťanství". Výraz „křesťan" se ve skutečnosti objevil až několik desetiletí poté, co Ježíš (s) opustil tento svět. V Bibli stojí:

...a právě v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. (Skutky apoštolů 11:26)

Slovo „Kristus" je odvozeno od řeckého výrazu „Christós", který znamená „pomazaný" („mesiáš" podle hebrejského „maššíach"). Ježíš (s) nemluvil ani latinsky, ani řecky, jeho jazykem byla aramejština, jazyk příbuzný arabštině a klasické hebrejštině.

2) Protože Ježíš (s) svou vůli podřizoval vůli jediného pravého Boha, byl z definice „muslimem". V Bibli nalezneme mnoho odkazů, které naznačují, že Ježíš (s) své následovníky učil, aby „věřili v jediného pravého Boha a zachovávali Boží přikázání" a „činili Boží vůli". Toto vše svým významem pokrývá (arabské) slovo „islám". Zde je několik příkladů Ježíšova (s) učení z evangelií:

Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo. (Jan 4:34)

Sám od sebe nemohu dělat nic; jak mi Bůh přikazuje, tak soudím, a můj soud je spravedlivý, neboť nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal. (Jan 5:30)

A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. (Jan 17:3)

...Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání! (Matouš 19:17)

Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka. (Matouš 12:50)

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. (Matouš 5:17)

3) Ježíš (s) také dodržoval islámské zvyklosti jako modlitbu, půst, pozdravy atd. Například:

- Při modlitbě padal na tvář stejně jako muslimové. *Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se* (Matouš 26:39)
- *Postil se po čtyřicet dní* (viz Matouš 4:2)
- Zdravil lidi pozdravem „pokoj vám" (arabsky „salam alajkum") jako muslimové: *...přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl: „Pokoj vám."* (Jan 20:19)

Čemu muslimové věří ohledně Ježíše Krista (s)?

Muslimové věří, že jeho početí bylo zázračné, tedy bez lidského otce, ze stejné moci, která uvedla v život Adama (s). Věříme, že z Boží moci konal zázraky, včetně oživení mrtvých a uzdravení slepých a malomocných, které byly důkazem pravosti jeho prorockého poslání. Také věříme v jeho druhý příchod před koncem světa. Chováme ho v úctě stejně jako Abrahama, Mojžíše a Muhammada (s). Naší vážnosti se těší též jeho matka Marie, o které věříme, že ji Bůh vyvolil nad ostatní ženy všech národů.

Muslimové věří, že Ježíš (s) byl jedním z nejvýznačnějších Božích poslů. Myslíme si, že židé a křesťané ohledně Ježíšovy (s) podstaty zastávají krajní stanoviska, kdy ho židé odmítají jako Božího představitele a nazývají ho podvodníkem nemanželského původu, zatímco křesťané mu v opačném extrému přisoudili božství. Muslimové věří, že nebyl ani podvodníkem, ani Božím vtělením. Muslimské hledisko je přitom v souladu s Biblí (viz následující verše: Izajáš 43:10–11, 44:6, Jan 5:30, 7:16, Lukáš 13:33, Marek 10:18, Matouš 10:40–41, 12:50, 21:11, Skutky apoštolů 2:22).

Jaký je postoj muslimů k hinduistickým pánům Rámovi a Krišnovi a také ke Gautamovi Buddhovi?

Tyto osoby také mohly být Božími proroky ve své části světa (Indii), protože podle Koránu Bůh vyslal proroky a posly ke každému národu na světě ve všech dějinných epochách. Podle výroku proroka Muhammada (s) se celkový počet všech proroků pohybuje kolem 124 tisíců, ale pouze 25 z nich bylo v Koránu zmíněno jménem.

A národ každý má posla svého… (Korán 40:47)

A také jiným poslům, o nichž jsme ti již dříve vyprávěli, a dalším, o nichž jsme ti nevyprávěli… (Korán 4:164)

Avšak spolehlivost dnešních písemných záznamů o životě a učení těchto náboženských osobností je problematická, protože tyto dokumenty byly sepsány až o mnoho generací později. Mýty a příběhy o Rámovi, Krišnovi a Gautamovi Buddhovi, které dnes kolují mezi jejich následovníky, nejsou podle muslimských měřítek autentické a neopírají se o Boží autoritu.

Není to nijak překvapivé, když si uvědomíme, že v těchto dávných časech byly psací

materiály značně primitivní a těžko dostupné, výměna informací byla omezená a uchování původních materiálů po dlouhá období bylo obtížné. Dokonce i jazyky se dále vyvíjely. Učení se předávalo po dlouhou dobu pouze ústní tradicí. Čistota a autenticita učení se tak částečně ztratila, byla zapomenuta či chybně vykládána, obzvlášť v oblastech, kde se ke slovu dostala lidská spekulace (jako třeba pojetí Boha, posmrtný život atd.). Když lze vidět obdobné problémy ohledně Ježíše (s), který žil před pouhými dvěma tisíci lety, není divu, že původní učení a skutečné životní příběhy dřívějších proroků byly při minimu autentických historických záznamů pokrouceny daleko zásadněji.

To samé můžeme říct i o dalších prorocích v jiných částech světa, třeba v Číně, kde v minulosti vzkvétala velká civilizace. Také Konfucius mohl být Bohem pověřeným poslem v této geografické oblasti.

Pokud je islám nejstarším náboženstvím a všichni proroci byli muslimové, proč je tedy ve světě tolik různých náboženství?

Muslimové věří v jednoho Boha, jeden zdroj vedení a jedno základní poselství pro všechno lidstvo (že není nikdo uctíváníhodný kromě jediného Boha). Protože Bůh je laskavý stvořitel a živitel veškerého lidstva, nemůže být tak zaujatý, aby si pro zjevení Svých poselství vyvolil jeden národ na úkor všech ostatních. Povolal proroky ze všech národů, aby svůj lid vedli k cestě pravdy a spravedlnosti.

Jak plynul čas, následovníci dřívějších proroků se postupně odchylovali od původního učení, jak do něho úmyslně či neúmyslně pronikaly nepůvodní myšlenky a praktiky. Tak se ztratila čistá víra v Boha. Avšak Bůh čas od času posílal další proroky, aby připomněli pravdu a přivedli lidi zpět na správnou stezku. Žádný z těchto pro-

roků ale netvrdil, že zakládá nové náboženství. Někteří lidé (hledači pravdy) jim naslouchali, napravili se a stali se muslimy, zatímco jiní pyšně setrvávali ve svých novotářských praktikách a tradicích.

Jak potom vysvětlujete, že náboženství mají tolik rozdílných jmen?
Můžeme si povšimnout, že jména ostatních náboženství jsou v zásadě identifikačními označeními.

- Tato jména nemají žádný zvláštní vnitřní význam či posvátnost. Byla jednoduše odvozena z vlastního jména osoby (např. buddhismus podle Buddhy, křesťanství podle Krista), názvu kmene (jako judaismus podle kmene Juda) či místního názvu (jako hinduismus podle hindu, v sanskrtu sindhu – řeky Indus). Naproti tomu jméno „islám“ nemá žádné podobné vazby a soustředí se přímo na Boha tím, že vyjadřuje základní zásadu Božího náboženství – podřízení se Boží vůli. Z historického hlediska výraz „islám“ odlišuje následovníky Muhammada (s) ze 7. století od následovníků jiných proroků.
- Tato jména neurčil Bůh ani Boží proroci, dokonce ani jejich následovníci. Začali je užívat lidé stojící mimo ono náboženství (např. jméno křesťan zavedli pohané a židovská opozice v hanlivém významu), zatímco jméno „islám“ určil Bůh a je zaznamenáno ve svaté knize.
- Tato jména nebyla zavedena za života dotyčných proroků, ale objevila se až mnohem později. Například Buddha neříkal, že jeho náboženstvím je buddhismus, či že je zakladatelem buddhismu.

Jak se muslimové dívají na jiná náboženství?

Muslimové jiná velká světová náboženství neodsuzují, ale považují je za stadia či články a vlákna jednoho lidského příběhu, jednoho postoje k víře v jediného Stvořitele. Nedívají se na ně jako na náboženství v množném čísle, ale jako na to samé původní Boží náboženství (islám), které časem různými způsoby, v různých dobách a na různých místech ztratilo svou čistotu a dostalo různá jména vlivem nejrůznějších historických okolností.

Tedy islám, který se objevil ve své poslední a konečné fázi s příchodem proroka Muhammada (s), nelze vnímat jako nové náboženství konkurující ostatním. Muslimové vnímají islám ve své opravné úloze, jako pravou a očištěnou formu všech těchto náboženství.

Pokud byl prorok Muhammad (s) poslán všem lidem světa, neměl by jeho příchod být prorokován v dřívějších Písmech?

Ano. Přestože se dřívější Písma nezachovala v původní formě a v průběhu času v nich došlo k úpravám, stále nacházíme rozpoznatelné útržky takovýchto proroctví, která ukazují na příchod proroka Muhammada (s).

Příklady:

- **Židovsko-křesťanská Písma.** Zmínky jsou jak ve Starém, tak Novém zákoně: Deuteronomium 18:18; Genesis 21:13,18; Izajáš 42:1–13; Jan 16:7–14; Jan 14:16.
- **Hinduistická Písma.** Bhavišja Purána (Prati Sarg Parv III:3,3,5–8) uvádí Proroka pod jménem „Mahamad“ a Atharvavéd (20. kapitola, kuntap súkta) pod jménem „Narašansaha“, což doslova znamená „chválený“, což je významový ekvivalent arabského jména „Muhammad“.

- **Buddhistická Písma.** Prorok je zmíněn jako „Maitréja“ či „Mettejja“ (japonsky „Miroku“, čínsky „Mi-le-fo“, tibetsky „Mahitreja“), což znamená „milosrdenství všem“. Stejně Proroka (s) nazývá Korán (21:107).
- **Zoroastrijská (perská) Písma.** Budoucí prorok je označován jako „Saošjant“ („milosrdenství všem“) a v Avestě a v Dasatiru, epištole Sasana I., 55–61 jako „Astvatereta“.

Proroctví o příchodu Muhammada (s) v dřívějších Písmech po celém světě znamenají, že:

1. Zdroj všech zjevených náboženství je totožný, jinými slovy náboženství všech dřívějších proroků bylo stejné („islám“).

2. Očekávaný prorok, tedy prorok Muhammad (s), je celosvětovým prorokem. Všichni lidé jsou nyní vyzváni, aby se seznámili s jeho popisem a následovali jeho učení.

Byl „islám“ dřívějších proroků stejný jako ten dnešní?

Islám je v podstatě stejný po celé lidské dějiny. Základní učení, tedy víra v jediného Boha, život naplněný zbožností, dobrem a mírem, víra v posmrtný život a konečnou odměnu či trest, bylo totožné. Avšak všichni proroci před Muhammadem (s) byli posláni, aby varovali a učili jen svůj vlastní lid a ne celé lidstvo, tak se zákony lišily podle potřeb a stupně vývoje té které společnosti či civilizace.

Tyto rozdíly ale byly relativně drobné a povrchní, zatímco základy byly vždy totožné. Islám kázaný prorokem Muhammadem (s) ve své konečné, neporušené, neporušitelné, završené a plné podobě je adresován všem lidem na celém světě a pro všechny budoucí časy. Není divu, že hlavní zdroj jeho učení, Korán, je na rozdíl od ostatních předchozích Písem zachován přesně ve své původní formě a svém původním jazyce.

Muslimové a islám v dnešní době

Není pravda, že islám je arabské náboženství a všichni Arabové jsou muslimy?
Ne. Islám není arabské náboženství a ne všichni Arabové jsou muslimy. Mezi Araby jsou křesťané i židé. Arabové představují pouze 15–18% celosvětové muslimské populace.

Je však pravda, že islám zprostředkovaný Muhammadem (s) se historicky prvně objevil ve společensko-ekonomicko-politickém kontextu arabsky mluvící Arábie u Arabů, potomků Abrahamova prvorozeného syna Izmaela (s). V arabském prostředí přežívaly příběhy o proroku Abrahamovi (s) a také zbytky s ním spojených tradic.

Pokud je islám celosvětovým náboženstvím, najdeme muslimy všude po světě?
Přibližně 1,3 miliardy muslimů (tj. více než pětina světové populace) patří mezi nejrůznější etnické skupiny, národnosti a kultury. Muslimské obyvatelstvo tvoří většinu ve zhruba 50 státech světa a muslimské menšiny najdeme téměř na každém kontinentu.

Která země má nejpočetnější muslimské obyvatelstvo?
Indonésie s více než 200 miliony muslimů. Hned za ní je Pákistán s přibližně 150 miliony.

Jsou muslimové také v bývalém Sovětském svazu a komunistické Číně?
Ano. Muslimové představují 20% obyvatelstva bývalého Sovětského svazu. Ze zemí bývalého Sovětského svazu je šest států s muslimskou většinou.

Islám se do Číny dostal již v 7. století. Počet

muslimů na čínském území je sporný, odhady se pohybují mezi 20 až 100 miliony.

Má některý evropský stát většinu muslimského obyvatelstva?
Ano. Turecko (98%) a Albánie (70%). Domovem početné muslimské populace je také Bosna a Hercegovina (přibližně polovina obyvatel).

Jaká je situace v USA?
Muslimové v USA představují méně než 5% obyvatelstva, ale islám tam je nejrychleji rostoucím náboženstvím.

Přispěli muslimové nějak k rozvoji lidské civilizace?
Ano, a výrazně. Ve středověku byli muslimové nositeli pokroku a jejich přínos vědeckému, kulturnímu a duchovnímu pokroku lidstva v době, kdy Evropa zažívala období temna, nemá obdoby. Arabská civilizace ve Španělsku byla v 10. až 13. století nejvyspělejší kulturou v Evropě.

Muslimové se nesmírně zasloužili o vzdělanost tím, že uchovali vědomosti a učení starověku v arabských překladech stěžejních děl – mnohé staré knihy se dochovaly jen v arabských překladech. Toto spolu s výsledky jejich vlastního bádání se nyní považuje za most spojující starověké civilizace se současností.

Svou prací se zasloužili o rozvoj nejrůznějších oborů, jako je astronomie, geografie, matematika, medicína a chirurgie, fyzika, filozofie, dějepis, politologie, umění, literatura atd. Bagdád (Irák), Káhira (Egypt), Córdoba (Španělsko) a Samarkand (Uzbekistán) byly centry vědeckého bádání a pocházelo z nich mnoho význačných osobností ve svém oboru. Univerzity v muslimských zemích byly největšími centry vzdělanosti a zejména ve Španělsku na nich studovali evropští učenci.

Můžete uvést příklady významných muslimských vědců?

Mezi významné muslimské osobnosti patří například:

- Ibn Síná (980–1037 n.l.), na Západě známý pod jménem Avicenna. Byl mnohostrannou osobností s širokým záběrem od přírodních věd až po umění. Jeho dílo se věnuje mnoha různým oborům, např. filozofii, medicíně, geometrii, astronomii, teologii, filologii a umění. Mezi jeho nejznámější knihy patří „Kitáb al šifá'" (Kniha uzdravení) a „Qánún fit tibb" (Medicínský kánon), lékařská encyklopedie, která byla po více než 500 let základní lékařskou učebnicí na mnoha evropských univerzitách.
- Al Rází (865–925), na Západě známý jako Rhazes. Byl významným lékařem, filozofem a učencem, který významně přispěl k poznání v oblasti medicíny, alchymie a filozofie. Jeho klasické dílo „Al háwí" je lékařskou encyklopedií o devíti svazcích. Jako vůbec první lékař napsal knihu o pediatrii. Také napsal „Kitáb ul asrar" (Kniha tajemství), klasické dílo chemie.
- Al Chorezmí (780–850), na Západě známý jako Algoritmi. Tento slavný matematik a „otec algebry" zkombinoval řecké a indické matematické tradice a Evropě dal arabské číslice. Jeho kniha „Hisáb al džabr wal muqábala" je výjimečným dílem v oblasti algebry a jeho geografická kniha „Súrat ul ard" (Obraz Země) dále rozvíjí Ptolemaiovo dílo. Stál za vypracováním první mapy světa (830 n. l.).
- Ibn Al Hajsam (965–1039), na Západě známý jako Alhazen. Tento matematik, astronom a fyzik přišel s převratnými poznatky o světle a položil základy moderní optice. Jeho kniha

„Kitáb al manázir“ (Kniha optiky) byla ve středověku přeložena do latiny. Napsal 62 pojednání na různá témata. Je po něm pojmenován měsíční kráter Alhazen.

- Džábir Ibn Hajján (721–815), na Západě známý jako Geber. Byl zakladatelem chemie a připisuje se mu objev několika chemických sloučenin. Napsal stovky knih o chemii a farmakologii. Jeho dílo mělo v Evropě a Asii značný vliv až do 18. století.
- Al Bajtár (1197–1248) byl nejvýznamnějším španělským botanikem a farmaceutem. Jeho knihy o farmakologii se považují za zásadní mezníky v historii farmakologie.
- Al Džáhiz (776–868) napsal slavnou knihu o zoologii „Kitáb al hajawán“ (Kniha o zvířatech). Jako první popsal potravní řetězec a adaptaci organizmu pod vlivem prostředí.
- Al Kindí (801–873), na Západě známý jako Alkindus. Napsal 265 pojednání o fyzice, aritmetice, astronomii, medicíně, farmacii, filozofii, teologii a politologii.
- Al Džazarí (1136–1206) byl ve své době významným učencem, vynálezcem a konstruktérem. Jeho dílo „Kniha vědění a mechanismů“ se stala základním textem v oboru mechaniky.
- Ibn Chaldún (1332–1406) je považován za zakladatele demografie, historiografie, filozofie dějin a sociologie a také za jednoho z předchůdců moderní ekonomie. Jeho monumentální dílo o sedmi svazcích „Kniha příkladů a sbírka počátků a zpráv o dnech Arabů, Nearabů a Berberů“ je referenčním textem o vzestupu a pádu civilizací.
- Ibn Battúta (1304–1369) byl slavným marockým cestovatelem a objevitelem. Začal cestovat ve věku 20 let, kdy jel na pouť do Mekky a vydal se na tři desetiletí trvající cestu, při které procestoval severní Afriku, Sýrii, Irák,

Jemen, oblast Nilu a Rudého moře, Krym, Istanbul, Afghánistán, Indii a Čínu a urazil při tom na 120 tisíc kilometrů.

Jaký měla arabština vliv na evropské jazyky?

Při předávání vědomostí přes překlady bylo mnoho arabských slov přejato do evropských jazyků. Několik příkladů: admirál, algebra, alchymie, alkálie, alkohol, arzenál, azimut, borax, cifra, elixír, gazela, hena, kafr, kalibr, kandys, káva, magazín, nadir, rys (papíru), sirup, šek, tarif, zenit, žirafa.

Rozšířené omyly

Proč se ve světě a obzvlášť na Západě o islámu tak málo ví a je tak hrubě nepochopen?
Je to z mnoha důvodů. Mezi ty hlavní patří:

- Mnoho lidí bere za samozřejmost, že jejich vlastní způsob života je ten nejlepší a nejsprávnější a vůbec nepovažují za nutné či potřebné získat pravdivé informace o názorech a způsobu života jiných lidí. Prostě pokračují v tom, co je naučili rodiče a společnost.
- Mnoho lidí posuzuje všechny náboženské systémy podle svého vlastního etnocentrického pojetí a hodnot či podle měřítek západní civilizace, která se ovšem často na islám nedají aplikovat.
- Muslimové a křesťané proti sobě bojovali za dob inkvizice, křižáckých výprav a dalších dějinných událostí. Protiislámská propaganda běžná v dobách konfliktů pokračovala také poté, co bylo mnoho muslimských zemí kolonizováno západními mocnostmi. A tato podjatost v západním světě přetrvává.
- Za pokřivený obraz islámu do značné míry může také chování lidí, kteří se prohlašují za muslimy, ale víru nepraktikují. Někteří muslimové se k této víře hlásí, ale nežijí podle ní. Dělají vše, co zakazuje, a nedělají nic, co předepisuje.
- Média často informují selektivně o prohřešcích muslimů, či jejich význam uměle zveličují, což je nespravedlivé. Pokud například někdo spáchá zločin, vyznání pachatele se nedozvíme, ale pokud se jedná o někoho s muslimským jménem, média mají z nějakého důvodu tendenci náboženské vyznání uvádět.

- Většina lidí má o islámu špatné povědomí, protože jejich vědomosti vycházejí z nepravdivých informací, nebo protože jeho učení nahlížejí či interpretují bez kontextu či vytržené z kontextu.

Jak tedy může být v nemuslimském světě islám správně pochopen?
Ze strany nemuslimů:

- Měli by k islámu přistupovat otevřeně, spravedlivě a objektivně. Měli by se zbavit svých předsudků.
- Měli by čerpat přímo ze základních autentických zdrojů vědomostí o islámu (tedy z Koránu a Prorokových výroků, tzv. hadísů).
- Neměli by se spoléhat na nepřímé a nespolehlivé zdroje informací, zejména média, i když se sama prezentují jako objektivní a vyvážená.
- Neměli by si vytvářet úsudek na základě chování několika mediálně prezentovaných jedinců, ale měli by se snažit pochopit, že muslimové jsou také jen lidé, kteří mohou chybovat.

Ze strany muslimů:

- Je nezbytné, aby se řídili učením islámu a byli příkladem dobrého praktikujícího muslima. Osobní příklad je nejvýmluvnější.
- Měli by se při nejrůznějších příležitostech více setkávat s nemuslimy, komunikovat s nimi a vhodným způsobem jim vysvětlovat, v čem spočívá jejich víra a proč je přínosné se s ní seznámit.

Islám je prý náboženstvím míru. Proč ale ve zpravodajství ve spojitosti s muslimy vidíme jen samé problémy?

Bohužel to tak je, ale to samé platí pro všechny společnosti na světě, protože všude najdeme podobné špatné příklady. Nezpůsobuje to náboženství, ale obecně lidská slabost, která se projevuje v povaze a jednání lidí. Muslimové jsou pouze lidé, ne světci. Stejně jako ostatní lidé mohou chybovat, dát se na špatnou cestu a podlehnout pokušení.

Špatné chování muslimů je převážně důsledkem neznalosti islámského učení, vlivu materialistické společnosti a slabé víry v srdci. Jednají špatně navzdory islámu, ne kvůli němu. Není správné soudit islám podle chování muslimů, ale naopak muslimové by měli být posuzováni podle dodržování zásad islámu.

Uznává islám svobodu vyznání?

Islám zaručuje pokojnou svobodu vyznání a zakazuje náboženský nátlak, protože pravda je mocná sama o sobě. Ilustrují to následující citáty ze svatého Koránu:

Nebudiž žádného donucování v náboženství! A již bylo jasně rozlišeno správné vedení od bloudění! Ten, kdo nevěří v Tághúta (modly) *a věří v Boha, ten uchopil se rukojeti spolehlivé, jež nikdy se neutrhne. A Bůh je slyšící, vševědoucí.* (Korán 2:256)

A rci: „Pravda přichází od Pána vašeho; kdo chce, ať věří, a kdo chce, ať nevěří!“... (Korán 18:29)

Kdyby byl Pán tvůj chtěl, věru by byli všichni, kdož na zemi jsou, vesměs uvěřili. Chceš snad donutit lidi, aby se stali věřícími? (Korán 10:99)

Nejen že islám zakazuje užití síly při šíření víry, ale také přikazuje užívat pouze ty nejmírnější metody:

Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a veď s nimi spor slovy nejlepšími! Pán tvůj zná nejlépe ty, kdož z cesty Jeho zbloudili, a zná dobře i ty, kdož správně jsou vedeni. (Korán 16:125)

Neurážejte ty, které oni vedle Boha vzývají, aby v nenávisti své neuráželi Boha z neznalosti! (Korán 6:108)

Ale na Západě převládá přesvědčení, že se islám šířil mečem. Nakolik je to pravda?

Toto je hrubé zkreslení historických podmínek a událostí. Mečem nelze vnutit příslušnost ke komunitě ani osobní víru. Aby se náboženský systém mohl uchytit, je třeba, aby došlo k souhře kulturních faktorů, které daný lid přivedou k přijetí Božího zákona. Pokud víra nepramení z hlubokého přesvědčení, zevnitř, není pro Boha přijatelná a také v ničem nepomůže společenství či jednotlivci, který víru takto přijme. Je však pravda, že muslimští vládci reagovali na vojenské a politické mocnosti své doby způsobem, který považovali za přiměřený a nezbytný k dosažení společenské stability a míru. Usilovali o situaci, která by přála svobodnému praktikování islámu a zároveň poskytovala prostor jinověrcům, aby si na základě své volby uchovali své staré náboženství. Ale soužití všech bylo zastřešeno jednotným politickým vedením.

Kdyby se islámské náboženství šířilo mečem:

- proč by lidé hromadně neopouštěli islám poté, co pominula nadvláda, pokud se islám šířil pouze silou?
- proč by asijské země jako Malajsie a Indonésie hromadně přijaly islám?
- proč by se islám stále šířil po celém světě

a byl nejrychleji rostoucím náboženstvím v USA? Kde je onen meč?
- jak by bylo možné, že se mnoho nemuslimů stále těší svobodě vyznání i po staletích muslimské vlády ve svých zemích?
- proč by barbarští nemuslimští Mongolové po dobytí muslimských území přijali islám? Toto je jedinečná a pozoruhodná událost světových dějin, kdy dobyvatelé přijali víru podrobeného obyvatelstva.

Jak se islám staví k fundamentalismu a terorismu?

Výraz „fundamentalismus" se všeobecně užívá ve velmi volném a nepřesně definovaném významu.

Pokud „fundamentalismus" označuje fanatismus a terorismus, potom je v příkrém rozporu s islámskými zásadami a učením; terorismus a islám jsou vzájemně neslučitelné. Násilné činy jako únosy letadel, odpalování výbušnin, zastrašování a zabíjení nevinných lidí nemají s islámem nic společného. Islám je náboženstvím míru a spravedlnosti, tolerance, dodržování zákona a pořádku.

Takovéto násilí lze chápat jako reakci určité části společnosti na útisk, utrpení a odmítání jejich oprávněných požadavků. Tyto činy je tedy třeba vnímat s ohledem na místní podmínky a v širším ekonomickém, politickém a historickém kontextu. Není spravedlivé obviňovat z nich islám.

Terorismus se vyskytuje v různé intenzitě po celém světě, ale pokud jsou v něm zapojeni muslimové, média ho bohužel často označují za islámský fundamentalismus, ale už neužívají označení jako „sionistický fundamentalismus", „katolický fundamentalismus" či „protestantský fundamentalismus", když se podobných činů dopouštějí židé nebo křesťané.

Pokud se tento výraz užívá v podobném významu jako v křesťanství, kdy znamená, že Bible je doslovně Božím slovem a tradiční křesťanské přesvědčení je třeba hájit před tlakem modernějších učení, potom můžeme tvrdit, že každý muslim je „fundamentalistou“. Je to proto, že muslim na základě jednoznačných logických a historických důvodů věří, že Korán v jeho rukou je slovem Božím, zcela a úplně tak, jak bylo zjeveno, a je vodítkem pro všechny oblasti života, zdrojem míru a životního naplnění a klíčem ke spáse na onom světě.

A co džihád a svatá válka?

„Džihád“ je další špatně pochopený a překroucený pojem. Lidé většinou chápou „džihád“ jako náboženskou nesnášenlivost či terorismus s cílem vést „svatou válku“ proti nemuslimům.

Džihád rozhodně není „svatá válka“. Výraz „svatá válka“ (v arabštině *harb muqaddasa*) nenajdeme nikde v Koránu ani v Prorokových výrocích, tedy základních zdrojích islámského učení. Válka není nikdy „svatá“, i když je obranou proti napadení či útlaku. Pojetí „svaté války“ je islámu cizí a vychází z konceptu, který byl poprvé použit středověkou církví k ospravedlnění křižáckých výprav.

Náboženská nesnášenlivost je zcela proti učení islámu. Islám chrání svobodu vyznání a náboženských obřadů následovníků jiných náboženství (jak je vysvětleno výše) a uznává posvátnost každého lidského života:

...ten, jenž zabije jednoho člověka – nikoliv pro pomstu anebo za to, že šířil pohoršení na zemi – byl souzen, jako by zabil lidstvo veškeré. A aby ten, kdo oživí jednoho, byl posuzován, jako by oživil lidstvo veškeré. (Korán 5:32)

...nezabíjejte nikoho, koho Bůh vám zakázal, leda podle práva! A toto je to, co On vám přikazuje – snad budete rozumní! (Korán 6:151)

Význam arabského slova *džihád* je „usilovat, snažit se či namáhat se“. Hlavní džihád, jak ho vysvětloval Prorok (s), je na úrovni vlastního „já“, kdy člověk bojuje se svými vlastními špatnými úmysly a sklony a snaží se o očištění. Na další úrovni je to úsilí v rámci skupiny či společnosti o odstranění zla, nemravnosti a útlaku, ale musí se provádět s rozumem a spravedlivě. Existuje ještě další úroveň úsilí, kde je povoleno užití síly, ale uplatňuje se pouze za určitých podmínek a s danými omezeními, v souladu s islámskými etickými zásadami.

A bojujte na stezce Boží proti těm, kdož bojují proti vám, ***avšak nečiňte bezpráví,*** *neboť Bůh nemiluje ty, kdož se bezpráví dopouštějí.* (Korán 2:190)

Požádá-li tě některý z modloslužebníků o ochranu, mu ji poskytni – aby mohl slyšet slovo Boží. Potom jej nech dospět do místa pro něj bezpečného; a to je proto, že jsou lidé, kteří nic nevědí. (Korán 9:6)

Cílem tohoto vojenského džihádu je ustavení či obnovení spravedlnosti a míru ve společnosti a nemůže být veden za účelem materiálních zisků či politických výhod ani na základě etnických či nacionalistických předsudků. Džihád na této úrovni nikdy nemůže být bojem teroristickými metodami, ale naopak by byl bojem proti terorismu.

Bránit se před zlem a útlakem je konečně základní lidské právo. Stejně tak má každý národ na světě právo chránit se před těmi, kdo se ho snaží utlačovat.

A co možnost mít čtyři manželky – záležitost běžně spojovaná s islámem?

Mít více než jednu manželku nevymyslel a nezavedl islám. Byla to a stále je běžná praktika napříč etnickými skupinami. I v zemích, které se hlásí k principu „jedné manželky“, se u mužů

vyskytují mimomanželské vztahy s další ženou („přítelkyní“ či „milenkou“), i když se to oficiálně nenazývá polygamie.

Chápání této záležitosti se zkresluje v momentě, kdy se manželství s více než jednou ženou začne brát za náboženskou povinnost, nebo při něm dochází k nemorálnímu či nezodpovědnému chování vůči ženě. Islám umožnil polygamii jako vhodné řešení některých společenských a osobních problémů a poskytl širší prostor lidské přirozenosti, ale pouze za přísně definovaných podmínek daných zákonem.

V Bibli najdeme, že o mnoha prorocích bylo známo, že měli více než jednu manželku a žádný prorok tuto praktiku nezakazoval. Ani samotný Ježíš (s) nikdy nevyřkl jediné slovo proti polygamii, i když odpověděl na několik otázek ohledně manželství a rozvodu.

Ve stručnosti je islámský postoj následující:

- V islámu manželství není obchodní dohodou dojednanou mezi dvěma smluvními stranami, ale je to něco posvátného a vážného. Je to smlouva, jejímž prvním svědkem je samotný Bůh, uzavírá se v Jeho jménu, v poslušnosti a v souladu s Jeho přikázáními. Stojí na manželské věrnosti, pozitivním přínosu společnosti i jednotlivci, duchovním povznesení, lásce, míru a milosrdenství. V Koránu stojí:

  A patří k Jeho znamením, že vám z vás samých manželky stvořil, abyste u nich klid nalezli. A vložil mezi vás lásku a dobro – a věru jsou v tom znamení pro lidi přemýšlivé. (Korán 30:21)
- Oženit se s více než jednou ženou není povinností ani požadavkem. Je to povolení či ústupek, který platí za určitých podmínek (např. spravedlivé jednání s každou z nich v oblasti jídla, bydlení, oblečení, pozornosti

atd.), jež musí splnit každý muž, který si chce vzít více než jednu ženu. Nepanuje zde tedy naprostá volnost, protože existují omezení jak počtu žen (nejvýše čtyři), tak celkového rámce. Islám je jediným náboženstvím, které vymezilo hranice pro polygamní manželství a zároveň doporučuje manželství jen s jednou ženou.

...berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedliví, tedy si vezměte jen jednu... (Korán 4:3)

- Toto povolení platí pouze pro sňatek se ženou, ne pro její koupení či svedení. Také tam není místo pro obscénnosti a pouhý chtíč.
- Souhlas ženy je základní podmínkou pro platnost manželství. Nikdo nemůže ženu nutit ke sňatku s ženatým mužem a vůbec ke sňatku všeobecně.
- Islám je náboženstvím pro všechny lidi a všechny časy, tedy musí být dostatečně pružné, aby vyhovovalo všem možným situacím v lidském životě v různých podmínkách a aby poskytovalo řešení všech možných lidských problémů. Tedy pokud je ve společnosti výrazná nerovnováha mezi počtem žen a mužů a ženy výrazně převažují (např. v důsledku války nebo přírodní katastrofy), pokud žena nemůže mít děti a muž by tím přišel o možnost pokračování rodu, nebo pokud ovdovělá či rozvedená žena potřebuje ochranu pro sebe a své malé děti atd., vícenásobné manželství je dobrým skutkem a dobrým řešením pro všechny zúčastněné. Jako vdaná se pak taková žena těší plnému společenskému postavení a úctě, místo aby zabředla do nezdravých a nemorálních situací, či žila osamoceně.
- Islám je praktické a vyvážené náboženství. Uznává mužské polygamní sklony a místo

aby je potíral, usměrňuje je způsobem, který neškodí ani mužům, ani společnosti. Islám muži povoluje, aby měl více než jednu manželku a zároveň byl plně odpovědný za své chování ke každé z nich. Na druhé straně islám předepisuje tvrdé tresty za prokázané mimomanželské vztahy.

Islámské přesvědčení a praktiky

Je „Alláh“ muslimským Bohem?
Ne. Nic jako „muslimský Bůh“ neexistuje. Bůh je stvořitelem a živitelem vesmíru a je stejným Bohem pro všechny, ať jsou to židé, křesťané, hinduisté či kdokoli jiný. Různá pojetí Boha pocházejí od lidí, kteří Mu dali rozdílná jména a rozštěpili se na různé víry a náboženství. Muslimské pojetí Boha vychází z toho, co o Sobě lidstvu zjevil sám Bůh (podle primárních islámských zdrojů).

„Alláh“ je jednoduše jméno Boha v arabštině. Muslimové dávají přednost tomuto slovu, protože uchovává čistě monoteistické pojetí Boha a neumožňuje tvoření množného čísla, ženského rodu a dalších odvozenin (např. bohové, bohyně). Slovo „Alláh“ také neoznačuje Muhammada (s), jak někteří chybně tvrdili. I arabští křesťané a židé užívají ve svých arabských překladech Bible k označení Boha výrazu „Alláh“.

Jaké je hlavní přesvědčení islámu?
Základem islámské víry je víra v jediného a jedinečného Boha, který je transcendentní, věčný, absolutní a ničemu nepodobný, a který se s nikým a ničím nedělí o Své božství a moc. Z toho vyplývá, že neexistuje nic božského či uctívání-hodného kromě Alláha.

Rci: „On Bůh je jedinečný, Bůh sám o sobě věčný. Neplodil a nebyl zplozen a není nikoho, kdo je Mu roven.“ (Korán 112:1–4)

...A není nic, co by podobné Mu bylo... (Korán 42:11)

Váš Bůh je Bůh jediný a není božstva kromě Něho, milostivého, smilovného. (Korán 2:163)

...oč slavnější je Bůh než vše to, co k Němu přidružují. (Korán 59:23)

Lidé, uctívejte Pána svého, jenž stvořil vás

i ty, kdož před vámi byli – snad budete bát se Boha. (Korán 2:21)

Boží jedinost je dynamickou vírou, ze které jako důsledek vyplývá přesvědčení o základní jednotě lidstva. To vede k dodržování Božích přikázání ve všech aspektech života vůči ostatním lidem, jiným stvořením, životnímu prostředí i vůči sobě samému.

Jaké jsou ostatní základní články víry?
Vedle víry v Boha, tedy víry v Jeho existenci, Jeho jedinečné atributy a Jeho výhradní práva (včetně práva být uctíván, ctěn a milován, pozorně poslouchán a uposlechnut), mezi hlavní články víry v islámu patří následující (podle Koránu a prorockých tradic):

- Víra ve všechny Boží proroky a posly, kteří lidstvu předávali Boží poselství a vedení, včetně těch, kdo nejsou jmenovitě uvedeni v Koránu či Bibli. V Koránu je jmenováno jen 25 z nich, např. Adam, Noe, Abraham, Jakub (Izrael), Mojžíš, David, Ježíš a konečně Muhammad (mír s nimi všemi).
- Víra v Bohem zjevená Písma (Korán, Evangelium, Tóra a další dřívější písma), jejichž účelem bylo vést lidstvo ke spravedlivému životu.

Avšak dřívější Písma nebyla zapsána během života příslušných proroků/poslů a dochované staré rukopisy většinou nejsou v původních jazycích, tak je jejich autenticita v různých ohledech nespolehlivá. Role Koránu jako konečného a posledního Písma je tedy přinést opravné, úplné a konečné poselství pravdy všemu lidstvu a pro všechny doby. Proto bylo uchováno nedotčené jak učením zpaměti, tak písemně; je nezpochybnitelně dokázáno, že současný koránský text je autenticky původní dokument, kterého se dostalo Muhammadovi (s).

- Víra v Boží anděly (včetně Gabriela, Michaela a dalších).
- Víra, že se lidé budou zodpovídat před Bohem, včetně víry v posmrtný život, soudný den, peklo a ráj.
- Víra v Bohem daný osud, tedy pravomoc Boha určit, co se stane.

Jsou v islámu nějaké povinné praktiky?
Islám je náboženstvím, ve kterém jsou neoddělitelně spjaty víra a skutky. V životě muslima se tedy víra odráží v jeho činech a praktikách uctívání. Následující praktiky jsou jako povinné akty uctívání základem islámského učení a způsobu života. Tyto základní kameny islámské spirituality jsou známy jako „pilíře islámu“:

1. Vyznání víry *(šaháda)*: jednoduché vyznání a přesvědčení, že „není božstva kromě Boha a Muhammad je [posledním a konečným] poslem Božím“.

2. Modlitba *(saláh)*: vykonávání pěti denních rituálních modliteb, z nichž každá zabere zhruba 5–10 minut. Zapojuje se při nich tělo, mysl a duše a pokud je to možné, je lepší je konat ve skupině s dalšími muslimy. Pravidelná modlitba člověku pomáhá navázat a udržovat přímé spojení s Bohem, očišťovat úmysly srdce a zbavit se poskvrny minulých hříchů.

3. Almužna *(zakát)*: každoroční dobročinná platba ve výši minimálně 2,5% z čistých ročních úspor, která se rozděluje mezi chudé a další určené příjemce. Výraz „zakát“ znamená očištění a růst, což značí, že majetek není dostatečně čistý pro vlastní použití, dokud se člověk o část nepodělil s potřebnými.

4. Půst *(saum)*: během celého měsíce ramadánu (islámského lunárního kalendáře) se muslim od rozbřesku do západu slunce zcela zdržuje jídla, pití a dalších smyslových požitků, ale také jakéhokoliv špatného chování. Půst v ramadánu

učí sebekázni a soucitu s chudými, posiluje vůli a uvědomění Boha a je obdobím, kdy muslimové posilují svazky nejen v rámci komunity, ale hlavně se svým Stvořitelem.

5. Pouť *(hadždž)*: cesta do Mekky (na Arabském poloostrově) alespoň jednou za život, pokud si to člověk může fyzicky a finančně dovolit. Poutní rituály se vztahují ke strastem a zkouškám proroka Abrahama, jeho ženy Hagary a jeho nejstaršího syna Izmaela (mír s nimi všemi). Pouť posiluje bratrské svazky mezinárodní muslimské komunity, která se sjela ze všech koutů světa, a poutníka připravuje na zásadní cestu z tohoto pozemského života do posmrtného života.

Je třeba zdůraznit následující:

- Islámské rituální skutky uctívání nejsou samoúčelné, ale jsou prostředkem, kterým si člověk rozvine a posílí uvědomění Boha a sebekázeň. Tím se stane dobrým člověkem, který naplňuje práva Stvořitele i práva ostatních stvoření.
- Islámské pojetí „uctívání“ se neomezuje jen na rituály, ale má širší a obsáhlejší význam. Cokoliv se koná povoleným způsobem v souladu s Božím vedením a s dobrým úmyslem, stává se „skutkem uctívání“. Tedy i běžné činnosti jako jídlo, společenská zábava či úsměv dostávají duchovní rozměr a budou odměněny.

Shrnutí a závěr

Můžete stručně zmínit, v čem se islám liší od jiných náboženství?

Islám je v současnosti jediným náboženstvím, které se neodchýlilo od vrozené a Bohem dané lidské přirozenosti a má jedinečné rysy, z nichž nejdůležitější jsou:

- Jméno: „islám" je původní Bohem dané jméno, které je uvedeno ve svaté Knize. Toto jméno znamená „podřízení Bohu", což vyjadřuje postoj k životu, k jehož přijetí a udržování lidstvo vyzývá. Tím, že není spojeno s žádnou osobou, kmenem, místem či historickým obdobím, odráží univerzálnost islámu jako životní filozofie.
- Prorok Muhammad (s) jako historická osoba: vše, co se týká člověka, který přinesl konečné poselství islámu – jeho život, učení a činy – je pečlivě zaznamenáno a zdokumentováno. Jeho osoba není zahalena žádnou mytologií či mystickými záhadami a podrobnost a úplnost dodnes dochovaných záznamů o jeho životě je pravděpodobně za celé lidské dějiny nepřekonaná.
- Svatý Korán – jedinečné a autentické Písmo: Korán je jediné Písmo na světě, které dodnes existuje ve své původní formě a původním jazyce (který je dodnes živý). Nedotčené se uchovalo po čtrnáct století nejen jako psaný text, ale předává se také řetězcem lidí, kteří se celý text naučili zpaměti. Je nenapodobitelné, úplné a jedinečné ve svém obsahu i stylu. Muslimové na základě přesvědčivých vnitřních tvrzení a podpůrných historických důkazů věří, že Korán je doslovně „Božím slovem" zjeveným skrze anděla Gabriela a že nic v něm nepochází od Proroka či jakéhokoliv jiného člověka či historické tradice. Na

druhé straně jeho učení o Bohu a o tom, co od nás vyžaduje, je v souladu s prorockými hlasy zachycenými v Bibli a dalších dřívějších světových Písmech.

- Myšlenková srozumitelnost a jasnost: islám je jediným náboženstvím, které není zahlceno mýty, pověrami a iracionálními filozofickými představami. Učení je jednoduché a srozumitelné a pojmy jsou čisté a jasné. Nejsou v něm žádné matoucí koncepty a filozofické spekulace.

  To ovšem neznamená, že každý povrchní hledač najde jednoduché vysvětlení Boží podstaty. Islám nabízí cestu k zalíbení se Bohu a k Jeho pochopení skrze víru a poslušnost.
- Úplnost: islám je celistvým životním stylem, ve kterém nic nechybí. Je to kompletní systém, který řídí všechny aspekty lidské existence na individuální i společenské úrovni. Život není možné rozdělit na světské a náboženské oblasti; každá činnost v životě má být smysluplná, cílevědomá a posvátná.
- Praktičnost: islám je praktické náboženství, které je přístupné každému člověku. Je velice pružné a snadno použitelné v nejrozmanitějších životních situacích. Je pro všechny lidi a všechny doby, bez ohledu na úroveň životních zkušeností, vzdělání, modernosti či dalších znaků podle současných západních standardů.
- Vyvážený a umírněný přístup: islám má vyvážený přístup k životu a vyhýbá se extrémům. Nastoluje rovnováhu mezi fyzickými a duchovními aspekty, mezi jednotlivcem a společností, mezi Boží milostivostí a odpovědností člověka, tedy rovnováhu ve všech ohledech. Je harmonickým spojením těla a duše, zákona a lásky, rozumu a srdce.
- Racionalita: Je náboženstvím, ve kterém není

žádný rozpor mezi vírou a rozumem, mezi Božím záměrem a usilím poslušných věřících, mezi vědou a náboženstvím (mezi „Božím dílem“ – stvořením, a „Božím slovem“ – Koránem). Vyzývá člověka, aby přemýšlel, uvažoval a posiloval svou víru.

- Všeobecné bratrství: islám překlenuje rozdíly etnického původu, barvy pleti, společenského postavení, finančních poměrů, pohlaví atd. a zajišťuje právo na rovnost a bratrství všech lidských bytostí. Před Bohem má nejvyšší postavení ten, kdo je nejbohabojnější.
- Stabilita: mezi světovými náboženstvími islám jako jediný zůstal pevně a hluboce zakořeněný ve svém místě vzniku a neměly na něj vliv žádné vnější síly ani vnitřní spory.
- Neustálý růst: přestože mezi nemuslimy neprobíhá žádná organizovaná islámská „misionářská“ činnost, islám je na vzestupu po celém světě. Nikdy nedošlo k žádnému významnému hromadnému odpadlictví. Islám naopak přesvědčil dobyvatele jako Mongoly (ve 13. století) natolik, že přijali víru podrobených muslimů – jedinečná událost světových dějin.

Jak lze na závěr shrnout, čím islám oslovuje moderního člověka?

Islám můžeme brát jako životní koučink a kurz budování úspěšných mezilidských vztahů, ve kterém je ústředním tématem vnímání Boha a podřízení se Jeho vedení. Tím lze dosáhnout míru a životního naplnění a pochopení smyslu naší existence na tomto světě.

Tento Bohem daný způsob života je na dosah každému, kdo se snaží poznat svého Stvořitele a zalíbit se Mu tak, jak si On přeje.

PUBLIKACE VYDANÉ MUSLIMSKOU OBCÍ A ISLÁMSKOU NADACÍ V PRAZE

- *Jak k tomu došlo?* 1. vyd. Praha, 2003. Informativní leták.
- *Co jest Islám*. 4. vyd. Praha, 2004. Soubor deseti letáků. ISBN 80-903196-0-2.
- AL-QARADÁWÍ, Jusuf. *Povolené a zakázané v islámu*. 1. vyd. Praha, 2004. 254 s.
- PHILIPS, Bilal. *Pravé náboženství.* 2. vyd. Praha, 2007. 22 s. ISBN 80-903196-8-8.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Lidská práva v Islámu.* 1. vyd. Praha, 2006. 48 s. ISBN 80-903196-2-9.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Džihád.* 1. vyd. Praha, 2006. 52 s. ISBN 80-903196-5-3.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Sunna: O chování Proroka*. 1. vyd. Praha, 2006. 176 s. ISBN 80-903196-6-1.
- IBRAHIM, I. A. *Stručný průvodce k porozumění islámu*. 2. vyd. Praha, 2009. 58 s. ISBN 978-80-904373-4-0.
- JAHJÁ, Hárún. *Zázraky Koránu* [DVD, CD-ROM]. 1. vyd. Praha, 2009.
- JAHJÁ, Hárún. *Zázrak stvoření člověka* [DVD, CD-ROM]. 1. vyd. Praha, 2009.
- WORLD ASSEMBLY OF MUSLIM YOUTH. *Co jest islám*. 1. vyd. Praha, 2009. 72 s. ISBN 978-80-904373-0-2.
- ABD AL-ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám.* Přepracované vydání. Praha, 2010. 204 s. ISBN 978-80-904373-6-4.
- ABD AL-AZÍM, Šaríf PhDr. *Ženy v islámu a ženy v židovsko-křesťanské tradici – mýtus a realita.* 1. vyd. Praha, 2010. 79 s. ISBN 978-80-904373-7-1.
- ALI, Syed R. *Otázka víry.* 1. vyd. Praha, 2010. 71 s. ISBN 978-80-904373-1-9.

- ALI, Syed R. *Islám a křesťanství v Bibli.* 1. vyd. 58 s. Praha, 2011. ISBN 978-80-904373-8-8.
- FLOOD, Donald. *Jak nejlépe žít a zemřít.* 1. vyd. Praha, 2011. 31 s.
- AL-KHADHMI, Ahmad. *Tadžwíd.* 1. vyd. Praha, 2011.
- *Islám stručně* [DVD]. 1. vyd. Praha, 2011. České titulky.
- JAHJÁ, Hárún. *Kolaps Darwinismu a pravda o stvoření* [DVD, CD-ROM]. 1. vyd. Praha, 2011.
- PHILIPS, Bilal. *Tauhíd: Islámský koncept Boha.* 1. vyd. Praha, 2011. 145 s. ISBN 978-80-904373-3-3.
- HEMAYA Ahmad M. *Islám – hluboké nahlédnutí.* 1. vyd. Praha, 2012. 363 s. ISBN 978-80-904373-2-6.
- *Džihád proti terorismu* [DVD]. 1. vyd. Praha, 2012. České titulky.
- ŠEJCH IDRÍS, Dža'far. *Pilíře víry.* 4. vyd. Praha, 2013. 40 s. ISBN 978-80-87636-02-2.
- HASAN, Suhaib. *Proč se modlíme?* 1. vyd. Praha, 2013. 31 s. ISBN 978-80-87636-01-5.
- MAUDOODI, Syed Abul A'la. *Úvod k porozumění Koránu.* 1. vyd. Praha, 2013. ISBN 978-80-87636-00-8.
- *Rodiče a jejich postavení v islámu.* 1. vyd. Praha, 2013. Informativní leták
- MUHAMMAD, T. *Indie a monoteismus.* 1. vyd. Praha, 2014. ISBN 978-80-905731-0-9
- SHEHADEH, Samer. *Kdo je Alláh.* 2. vyd. Praha, 2014. 21 s.
- BIN JUMAIL ZAYNU, M. *Poznej svou víru z Koránu a sunny Prorokovy.* 2. vyd. Praha, 2014. 37 s. ISBN 978-80-905731-1-6.
- ALI, Syed R. *Islám a muslimové***.** 2. vyd. Praha, 2015. 47 s. ISBN 978-80-905731-3-0.

Další informace o islámu

Muslimská obec v Praze
Kaprova 42/14, 110 00 Praha 1
Kontakt: praha@muslim.cz
www.muslimskaobec.cz
YouTube: @mopraha

Další publikace o islámu:
Co jest islám
Zaostřeno na islám
Islám – hluboké nahlédnutí
Islám a křesťanství v Bibli
Ženy v islámu a ženy v židovsko-křesťanské tradici
Muhammad – posel Boží
Sunna – o chování Proroka
Tauhíd – islámský koncept Boha
Jak nejlépe žít a zemřít
Povolené a zakázané v islámu
Vývoj islámské právní vědy
Zapečetěný nektar (životopis Proroka)
Kdo je Alláh
Džihád proti terorismu – DVD
Islám mezi ženami – DVD

A jiné publikace a letáky o islámu.
Další zdroje v češtině: www.e-islam.cz
YouTube: @mopraha

Syed R. Ali – Islám a muslimové
Anglický originál „Islam and Muslims“
vydala organizace Discover Islam,
Manama, Bahrajn (www.discoverislam.net).
Přeložila: Zuzana Amrani,
odpovědný redaktor: Vladimír Sáňka

Vydalo nakladatelství Muslimská obec v Praze
Kaprova 42/14, 110 00 Praha 1
Dotisk 2026

ISBN 978-80-905731-3- 0

ISBN: 978-80-905731-3-0

